

๓๑. ต้นพะยุง

ชื่อสามัญ: Siamese Rosewood ,Thailand Rosewood, Tracwood, Black Wood, Rose Wood

ชื่อวิทยาศาสตร์; *Dalbergia cochinchinensis* Pierre จัดอยู่ในวงศ์ถั่ว (FABACEAE หรือ (LEGUMINOSAE) และอยู่ในวงศ์ย่อยถั่ว FABOIDEAE (PAPILIONOIDEAE หรือ PAPILIONACEAE)

สมุนไพรพะยุง มีชื่อท้องถิ่นอื่น ๆ ว่า ประดู่เสน (ตราด), ขะยุง (อุบลราชธานี), ประดู่ตม (จันทบุรี), แดงจีน (ปราจีนบุรี), พะยุงไหม (สระบุรี), ประดู่ลาย (ชลบุรี), พยุง พะยุง (ทั่วไป), กระจยง กระจยง (เขมร-สุรินทร์), หัวลิเมาะ (จีน) เป็นต้น

สรรพคุณของพะยุง

๑. ตำรับยาพื้นบ้านอีสานจะใช้เปลือกต้นหรือแก่นพะยุง นำมาผสมกับแก่นสนสามใบ แก่นขี้เหล็ก และแก่นแสมสาร ใช้ต้มกับน้ำดื่มเป็นยาแก้มะเร็ง (เปลือกต้น, แก่น)
๒. รากใช้กินเป็นยารักษาอาการไข้พิษเชิงซิม (ราก)
๓. เปลือกนำมาต้มเอาแต่น้ำ ใช้เป็นยาอมรักษาโรคปากเปื่อย ปากแตกกระแหว่ง (เปลือก)
๔. ยางสดใช้เป็นยาทาปาก รักษาโรคปากเปื่อย (ยางสด)
๕. ยางสดใช้ทาแก้เท้าเปื่อย (ยางสด)

การใช้ประโยชน์

๑. เนื้อไม้ เนื่องจากพะยุงมีเนื้อไม้ที่มีสีสนที่สวยงาม จึงมีการนำมาใช้ในการทำเครื่องเรือน เครื่องใช้ แกะสลักสิ่งประดิษฐ์ ไม้ถือและด้ามเครื่องมือ คุณภาพดี ราคาแพง ใช้ทำส่วนต่าง ๆ ของเกวียน กระบะรถยนต์ กระสวยทอผ้า ด้ามหอก คันธนู หน้าไม้ ใช้ทำเครื่องดนตรี เช่น ซอด้วง ซออู้ ขลุ่ย โทณ รำมะนา ลูกกระนวด
๒. ใช้ประโยชน์ในการเลี้ยงกุ้ง ไม้พะยุง เป็นไม้ที่เลี้ยงกุ้งได้ดีชนิดหนึ่ง โดยให้ผลผลิตสูงถึงตันละประมาณ ๕๐ กก. และให้ครั้งได้มาตรฐานจัดอยู่ในเกรด A ๓. ประโยชน์ทางด้านสมุนไพร ราก ใช้รับประทานแก้พิษไข้เชิงซิม เปลือก ต้มเอาน้ำแก้ปากเปื่อย ปากแตกกระแหว่ง ยางสด ใช้ทาแก้เท้าเปื่อย

แก้งลักลอบตัดไม้ทำลายป่า
ไม้พะยุงอันสูงค่ากว่าสิ่งไหน
แดนอีสานอุทยานแห่งชาติของชาติไทย
พร้อมสัตว์ป่าพืชพรรณไม้แสนสมบูรณ์

เมืองสุรินทร์ อุตรธานี ศรีสะเกษ
ผืนป่าไม้ของประเทศ เริ่มเสื่อมสูญ
ลอบล่าเลี้ยงเลี้ยงลักขาย ล่อง ซี มูล
ข้ามลำโขงหลิบหลีกศูนย์อำนาจการ

หน่วยป้องกันและปราบปรามการลักลอบ
เฝ้าดูแลแถวชายขอบแดนอีสาน
ตักสกัดเข้าจับกุมพวกขบวนการ
ปกป้องป่าอุทยานตลอดมา

คนรู้น้อยด้อยศึกษา..เพียงค่าจ้าง
บางคนอ้างเพราะนายทุนหนุนสรรหา
ส่งเวียตนาม เมืองจีน กัมพูชา
ขบวนการค้าข้ามชาติ..อนาถเหลือเกิน

เราคนไทยแล้วทำไมไม่รักชาติ
หวังค่าจ้างไม่กี่บาทเพียงผิวเผิน
ทรัพยากรถูกทำลายได้ด้วยเงิน
ขอชวนเชิญ...รวมใจภักดิ์ รักเมืองไทย